region västerbotten

MISSIV
2026-10-22

Underlag inför bolagsdialog med Skogs- och samemuseet i Lycksele AB

(ägs till 49 % av Region Västerbotten)

Analys av Skogs- och samemuseets verksamhet, ekonomi och framtidsutsikter

Skogs- och samemuseets redovisning visar en verksamhet som präglas av stabilitet, långsiktigt utvecklingsarbete och god ekonomisk kontroll, men som samtidigt står inför utmaningar kopplade till vikande intäkter och höga fasta kostnader. Den övergripande bilden är att museet bedriver ett aktivt utvecklingsarbete inom sitt kärnuppdrag samtidigt som den positiva ekonomiska prognosen till viss del döljer underliggande utmaningar som behöver hanteras på längre sikt.

Verksamhetsmässigt har museet under året fokuserat på strategisk utveckling och stärkt sitt arbete inom pedagogik, kulturarv och samisk kultur. Arbetet med att ta fram ett nytt strategiskt inriktningsdokument visar att organisationen aktivt arbetar med att skapa långsiktiga förutsättningar för verksamheten. Särskilt betydelsefullt är samarbetet med för- och grundskolan i Lycksele kring ett nytt pedagogiskt program för samisk undervisning. Detta ligger väl i linje med museets profil och uppdrag och stärker dess roll som kunskapsinstitution och resurs för utbildningsväsendet.

Anställningen av en skoglig antikvarie och genomförandet av olika projekt visar att museet fortsätter att utveckla sin specialistkompetens. Arbetet med den nya samiska utställningen framstår som en av de mest strategiskt viktiga satsningarna. Utställningen förväntas inte bara stärka museets identitet och kulturhistoriska uppdrag utan också fungera som en viktig publikmagnet som kan bidra till ökade besökstal och därmed förbättrade intäktsmöjligheter.

Den pedagogiska verksamheten inom ramen för Gammplatssamverkan visar också på ett aktivt arbete med att tillgängliggöra kulturarvet. Att verksamhet bedrivits dagligen under högsäsong tyder på en god ambitionsnivå och ett tydligt fokus på besökare och publik verksamhet.

Ekonomiskt uppvisar museet ett positivt resultat per 2026-08-31 och prognosen pekar mot ett överskott även vid årets slut. Det är en styrka att verksamheten trots vissa intäktsbortfall bedöms kunna leverera ett resultat på omkring 1,4 miljoner kronor. Samtidigt finns det skäl att analysera de underliggande trenderna mer noggrant.

Försäljningsintäkterna har minskat med drygt 150 000 kronor jämfört med föregående år. Den huvudsakliga förklaringen är att flera publikgenererande verksamheter varit stängda eller haft begränsad drift, däribland den samiska utställningen, barnhörnan och delar av museibutiken. Detta innebär att intäktsbortfallet till stor del är kopplat till medvetna verksamhetsförändringar snarare än minskad efterfrågan. Samtidigt visar det hur beroende museet är av sina publika verksamheter för att skapa egna intäkter.

Personalkostnaderna ligger omkring 250 000 kronor över budget. Orsaken är dock delvis positiv eftersom samtliga medarbetare nu åter är i tjänst efter tidigare långtidssjukskrivningar. Det innebär att kostnadsökningen också kan ses som ett uttryck för att organisationen återgått till normal

verksamhet. På längre sikt behöver dock lönekostnadsutvecklingen följas noggrant eftersom museet samtidigt beskriver en pressad ekonomisk situation med höga fasta kostnader.

Gammplatssamverkan illustrerar några av de ekonomiska utmaningar som verksamheten står inför. Området visade under våren ett negativt resultat, främst på grund av stigande elkostnader. Att resultatet förbättrades under sommaren visar på verksamhetens förmåga att anpassa sig, men också på sårbarheten för externa kostnadsökningar som museet har begränsade möjligheter att påverka.

Framtidsbeskrivningen präglas av både försiktighet och optimism. Museet är tydligt med att de fasta kostnaderna är höga samtidigt som försäljningsintäkterna minskar jämfört med tidigare år. Detta skapar ett behov av prioriteringar och effektiviseringar inför 2027. Formuleringen om att "kloka beslut" behöver fattas signalerar att verksamheten ser ett behov av att balansera utvecklingsambitioner mot ekonomiska förutsättningar.

Samtidigt finns en tydlig framtidstro kopplad till den samiska utställningen. Museet bedömer att den nya utställningen kommer att öka besöksantalet och stärka verksamhetens attraktionskraft. Detta framstår som en rimlig bedömning då utställningen ligger nära museets kärnprofil och samtidigt svarar mot ett växande intresse för samisk historia och kultur.

Sammanfattningsvis har Skogs- och samemuseet en verksamhet med god ekonomisk kontroll, tydlig strategisk inriktning och stark koppling till sitt samhällsuppdrag. Verksamhetens främsta möjligheter ligger i utvecklingen av den samiska utställningen, den pedagogiska verksamheten och museets specialistkompetens inom skogs- och kulturarvsfrågor. De största utmaningarna är de höga fasta kostnaderna och en nedåtgående trend i egna intäkter. Om museet lyckas omsätta sina investeringar i nya utställningar och publik verksamhet till ökat besöksantal finns goda förutsättningar att stärka både verksamheten och ekonomin under de kommande åren.

region västerbotten

Tjänsteskrivelse
2026-10-22

Checklista för Region Västerbotten

Dokument som efterfrågats	**Bifogas som bilaga** **(markeras med kryss)**	**Ej fastställd ännu/** **Kommentar om avvikelse**
Bolagets förutsättningar och utmaningar	**x**	
Årsredovisning och revisionsrapport 2025	x	
Uppföljning av bolagets verksamhet per augusti 2026	x	
Verksamhetsplan 2026	x	
Internkontrollplan 2026	x	
Rapport för internkontrolluppföljning	x	
Intyg/rapport eller motsvarande, där det framgår att styrelsen har prövat och intygar att den verksamhet som bedrivits inom bolaget under den period som rapporten avser har bedrivits i enlighet med fastställt kommunalt ändamål och inom ramen för de kommunala befogenheterna.	x	